

AN TOÀN SINH HỌC TRONG CHĂN NUÔI LỢN

Xây dựng "Pháo đài sinh học" để bảo vệ đàn lợn của bạn.

Phòng bệnh hơn chữa bệnh -
An toàn sinh học là vắc xin đầu tiên

Hãy thử nghĩ xem...

Dịch tả lợn Châu Phi (ASF) vừa xuất hiện ở xã bên cạnh.
Điều gì quyết định đàn lợn của bạn sống hay chết?

[X] Thuốc thú y đắt tiền?

[X] Vaccine mới nhất?

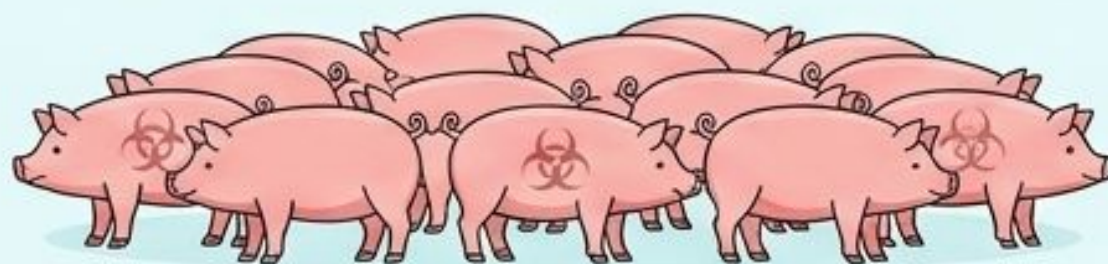

[X] Sự may mắn?

[✓] **Mức độ An toàn sinh học của trang trại.**

Mối đe dọa tàng hình: Thiệt hại thực tế của ASF

500 con lợn thịt

→ 50.000 kg thịt
(100kg/con x 70k/kg)

→ ~3,5 TỶ ĐỒNG

Nếu nhiễm ASF
→ Phải tiêu hủy toàn bộ
→ Mất trắng.

Một sai sót nhỏ trong ATSH có thể thiêu rụi thành quả của nhiều năm

Bản chất thực sự của An toàn sinh học là gì?

Tổng hợp các biện pháp quản lý để ngăn mầm bệnh.
Nói một cách đơn giản, đó là hệ thống phòng ngự 3 lớp:

Ảo tưởng về sự an toàn: So sánh thực tế

Trại A

Trang trại A: Chuồng xịn, cám đắt tiền.
NHƯNG: Cổng mở tự do, xe chạy thẳng vào, không sát trùng.

✗ BÙNG DỊCH

Trại B

Trang trại B: Chuồng bình thường.
NHƯNG: Kiểm soát nghiêm ngặt người & xe, sát trùng liên tục.

✓ AN TOÀN

Dịch bệnh không chọn chuồng đẹp. Nó chọn nơi thiếu An toàn sinh học.

Đội quân xâm lăng: 8 Đường lây nhiễm tàng hình

CẢNH BÁO FAO: Tuyệt đối **không** dùng thức ăn thừa chứa thịt lợn. Nếu dùng, **phải** đun sôi kỹ!

Tình huống 1: Xe chở cám.

Buổi sáng đi giao 5 trại khác.
Buổi chiều đến trại bạn.

Bề ngoài rất sạch, nhưng lớp xe
cống theo hàng triệu mầm bệnh.

Tình huống 2: Lợn giống mới.

Nhìn đẹp, ăn khỏe, không sốt.
NHƯNG đang trong thời gian ủ bệnh.
Nhập đàn ngay = Xóa sổ toàn trại
sau 7-10 ngày.

Hành vi hàng ngày: Ranh giới sinh tử

❌ NGUY HIỂM

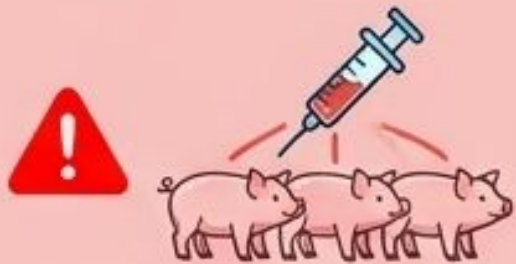
Đi từ trại khác về, lao thẳng vào chuồng.

Mặc nguyên quần áo, giày dép đi đường vào trại.

Cho thương lái vào tận chuồng để xem lợn.

Dùng chung 1 kim tiêm cho nhiều bầy lợn.

✅ AN TOÀN

Luôn tắm gội, sát trùng trước khi vào khu chăn nuôi.

Mặc quần áo bảo hộ, ủng đi riêng trong trại.

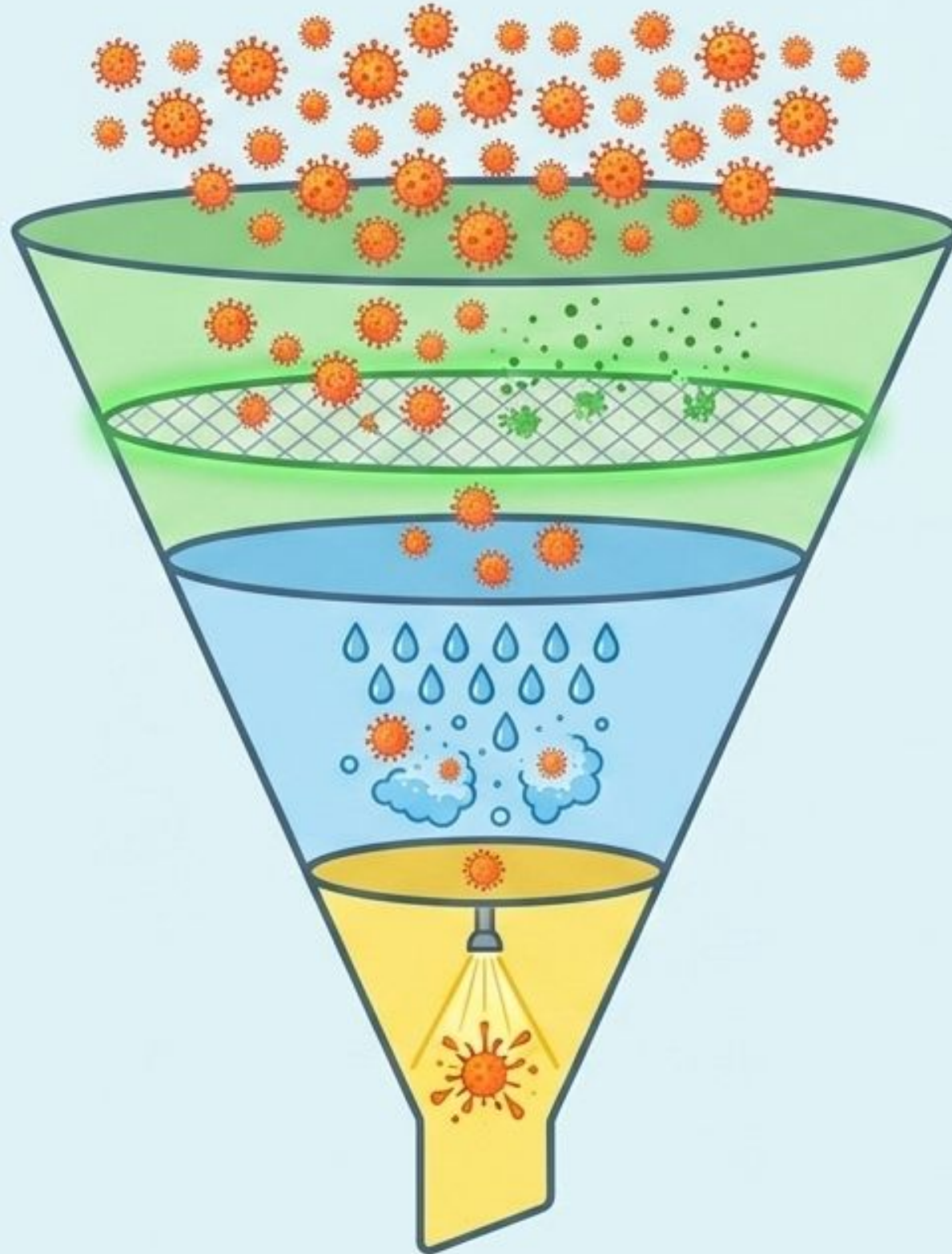

Có khu vực giao dịch, xem lợn cách ly biệt lập.

Thay kim tiêm hoặc sát trùng kỹ sau mỗi lần tiêm.

3 Nguyên Tắc Vàng (Phễu Lọc An Toàn)

1. CÁCH LY (Ngăn chặn 90%)

Hàng rào, cổng, bể sát trùng, khu cách ly. Chặn phần lớn mầm bệnh không cho tiếp cận.

2. LÀM SẠCH (Rửa trôi 9%)

Dội rửa, cọ sạch phân và chất hữu cơ bề mặt chuồng.

3. KHỬ TRÙNG (Tiêu diệt 1% còn lại)

Phun hóa chất để tiêu diệt các mầm bệnh siêu nhỏ cuối cùng bám trên bề mặt đã sạch.

Khoa học đằng sau việc Làm Sạch & Khử Trùng

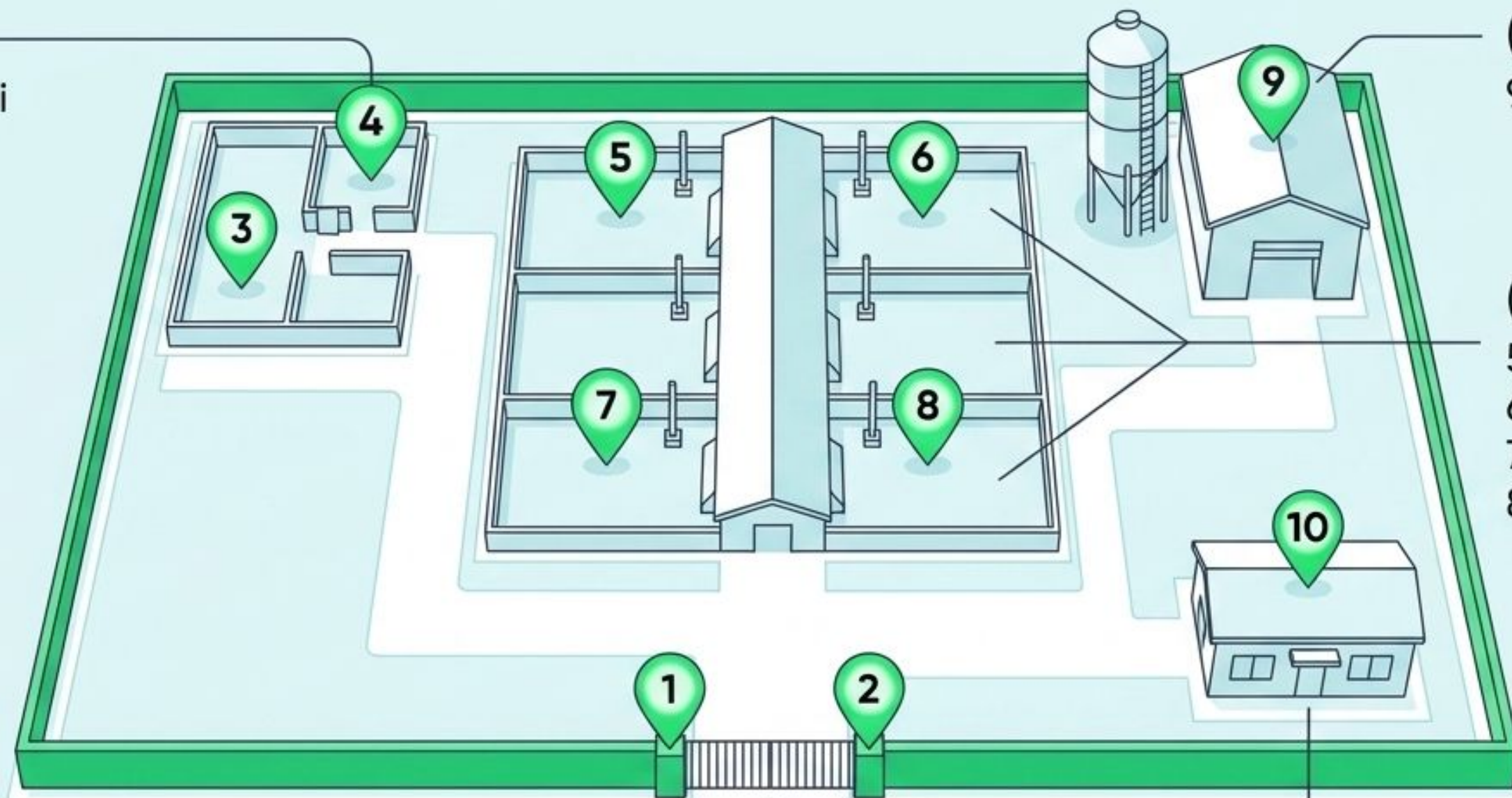

THUỐC SÁT TRÙNG VÔ TÁC DỤNG nếu chuồng vẫn còn phân!
Hóa chất không thể xuyên qua lớp vỏ bọc hữu cơ.
Không làm sạch = Phun thuốc vô ích.

Bản đồ 10 Biện pháp An toàn Sinh học

(Khu cách ly)

- 3. Cách ly lợn mới ít nhất 14 ngày
- 4. Mua giống rõ nguồn gốc

(Kho cám)

- 9. Quản lý thức ăn & nước uống an toàn

(Khu chuồng chính)

- 5. Tiêm phòng đầy đủ
- 6. Vệ sinh chuồng trại
- 7. Phun sát trùng định kỳ
- 8. Diệt chuột thường xuyên

(Cổng trại)

- 1. Kiểm soát người ra vào
- 2. Kiểm soát xe cộ

(Văn phòng)

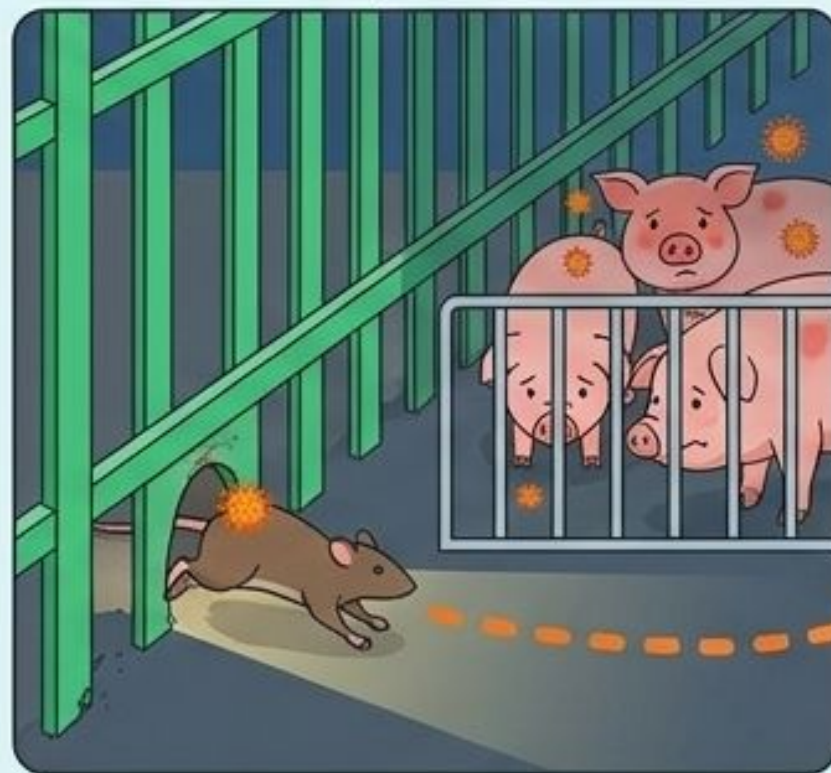
- 10. Ghi chép sổ sách đầy đủ

Tình huống 3: “Hiệu ứng cánh bướm” từ một con chuột

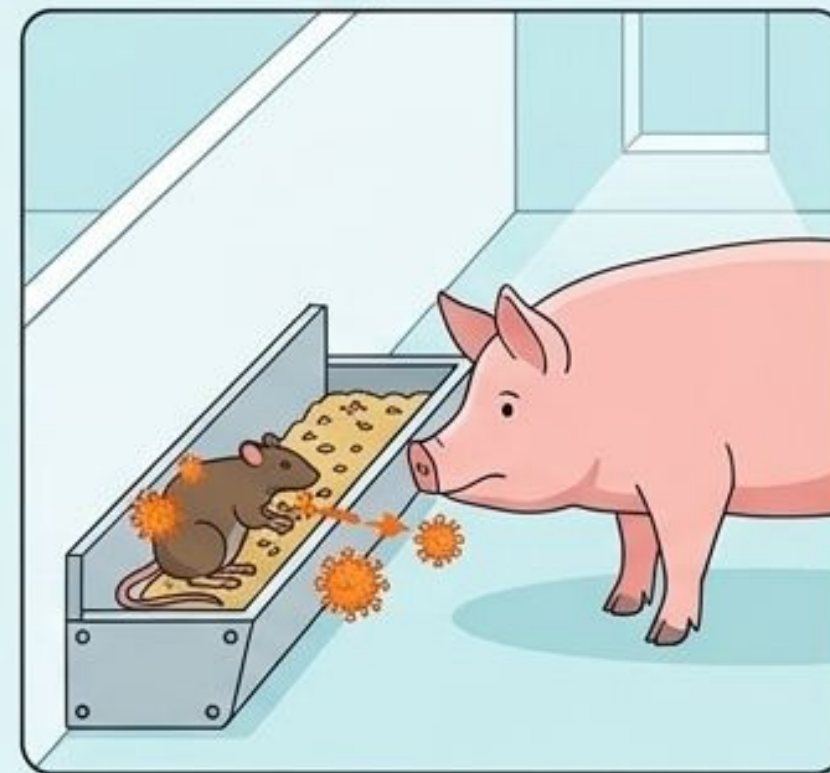
Đêm 1: Rìa trang trại.

Chuột lang thang bới rác rưởi bên ngoài khu dân cư nhiễm bệnh.
(Mầm bệnh bám vào lông, chân).

Đêm 2: Xuyên thủng hàng rào.

Chuột chui qua lỗ hổng nhỏ, chạy vào chuồng lợn ốm ở góc trại.

Đêm 3: Kẻ gieo rắc tử thần.

Chuột bò vào máng ăn của chuồng lợn khỏe mạnh.
Lợn khỏe nuốt phải mầm bệnh.

Hàng rào thép kiên cố đến đâu cũng vô nghĩa nếu bạn bỏ quên những sinh vật nhỏ bé. Diệt chuột/chim là bắt buộc!

Bài toán kinh tế: Đầu tư nhỏ, bảo vệ tỷ đồng

Chi phí ATSH = 3 - 5%
tổng chi phí chăn nuôi.

(Giúp giảm tỷ lệ chết,
giảm tiền thuốc thú y,
tăng trọng nhanh).

**Thiệt hại khi bỏ
qua ATSH = 100%.**

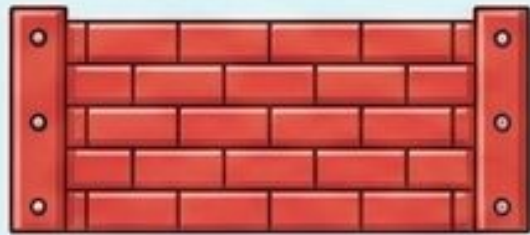
Mất trắng toàn bộ
vốn liếng + Chi phí
thuốc thú y khổng lồ
chữa trị vô vọng.

An toàn sinh học không phải là "chi phí". Nó là khoản bảo hiểm sinh lời cao.

Ý chính cần nhớ (Take-home Messages)

1. KHÔNG đưa mầm bệnh vào trại.

2. KHÔNG để mầm bệnh lây lan trong trại.

3. KHÔNG để phát tán mầm bệnh ra ngoài cộng đồng.

4. PHÒNG BỆNH luôn luôn rẻ hơn chữa bệnh.

5. ATSH là khoản đầu tư sinh lời cao nhất của người chăn nuôi.

AN TOÀN SINH HỌC TRONG CHĂN NUÔI LỢN

NỀN TẢNG CHO TRẠI LỢN KHỎE MẠNH – NĂNG SUẤT CAO – HIỆU QUẢ BỀN VỮNG

AN TOÀN SINH HỌC LÀ GÌ?

Là hệ thống các biện pháp kỹ thuật và quản lý nhằm ngăn ngừa mầm bệnh xâm nhập vào trại, hạn chế lây lan trong trại và ra môi trường xung quanh.

MỤC TIÊU

- ✓ Giảm mầm bệnh – giảm tỷ lệ mắc bệnh
- ✓ Lợn khỏe mạnh – tăng trưởng tốt
- ✓ Giảm chi phí thuốc thú y
- ✓ Năng suất cao – hiệu quả kinh tế cao
- ✓ Bảo vệ môi trường – phát triển bền vững

LỢI ÍCH CỦA AN TOÀN SINH HỌC

GIẢM BỆNH
GIẢM TỬ VONG

TĂNG NĂNG SUẤT
TĂNG LỢI NHUẬN

GIẢM CHI PHÍ
THUỐC, ĐIỀU TRỊ

BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG
PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

1. NGUYÊN TẮC AN TOÀN SINH HỌC

Ngăn mầm bệnh xâm nhập
Kiểm soát người, phương tiện, động vật, dụng cụ vào trại.

Ngăn mầm bệnh lây lan trong trại
Vệ sinh, khử trùng, quản lý cùng vào – cùng ra, cách ly hợp lý.

Ngăn mầm bệnh lây lan ra ngoài
Quản lý chất thải, xác lợn chết, kiểm soát côn trùng, chuột.

Giám sát – ghi chép – đánh giá
Theo dõi sức khỏe đàn lợn, ghi chép và cải tiến liên tục.

2. SƠ ĐỒ KHU CHĂN NUÔI AN TOÀN SINH HỌC

- 1 Cổng ra vào – kiểm soát chặt
- 2 Nhà bảo vệ – thay đồ, tắm
- 3 Khu cách ly – theo dõi lợn mới
- 4 Khu chuồng nuôi (các dãy chuồng)
- 5 Kho thức ăn, dụng cụ
- 6 Khu xử lý phân, nước thải
- 7 Bể biogas
- 8 Hồ tiêu hủy xác lợn
- 9 Khu cách ly – theo dõi (dự phòng)
- 10 Hàng rào bao quanh trại

3. KIỂM SOÁT NGUỒN LÂY NHIỄM XÂM NHẬP VÀO TRẠI

CON NGƯỜI

- Hạn chế người không phận sự vào trại.
- Qua cổng kiểm soát, sát trùng tay.
- Tắm, thay quần áo, ủng trước khi vào khu nuôi.

PHƯƠNG TIỆN

- Chỉ phương tiện cần thiết mới vào trại.
- Rửa sạch, phun sát trùng bánh xe, gầm xe.
- Không chở lợn, thức ăn từ trại khác vào trại.

ĐỘNG VẬT

- Ngăn chó, mèo, chim hoang, chuột...
- Không để động vật khác vào khu vực chăn nuôi.

DỤNG CỤ, THIẾT BỊ

- Dụng cụ dùng riêng cho từng khu.
- Vệ sinh, khử trùng trước và sau khi dùng.

4. CÁC BIỆN PHÁP AN TOÀN SINH HỌC TRONG TRẠI

4.1. CÁCH LY

Cách ly lợn mới, lợn ốm

- Lợn mới nhập cách ly 2–4 tuần.
- Theo dõi sức khỏe trước khi nhập đàn.

4.2. VỆ SINH – KHỬ TRÙNG

Vệ sinh chuồng trại, dụng cụ, định kỳ

- Vệ sinh hàng ngày, định kỳ tổng vệ sinh.
- Khử trùng chuồng trại, lối đi, dụng cụ.
- Định kỳ phun khử trùng toàn trại.

4.3. QUẢN LÝ CÙNG VÀO – CÙNG RA

Cùng vào – cùng ra theo lứa tuổi

- Nuôi theo lứa tuổi, cùng nhập – cùng xuất.
- Tránh trộn lợn nhiều lứa tuổi.

4.4. KIỂM SOÁT CÔN TRÙNG, CHUỘT

Diệt chuột, ruồi, muỗi, côn trùng

- Đặt bả chuột, diệt ruồi, phun diệt muỗi.
- Giữ vệ sinh môi trường xung quanh.
- Sử dụng lưới chắn côn trùng.

4.5. QUẢN LÝ PHÂN, NƯỚC THẢI

Xử lý triệt để, không gây ô nhiễm

- Thu gom, xử lý phân hàng ngày.
- Xử lý nước thải qua bể lắng, biogas.
- Không để ô nhiễm nguồn nước.

4.6. XỬ LÝ XÁC LỢN CHẾT

Tiêu hủy đúng quy định

- Thu gom, tiêu hủy hàng ngày.
- Không vứt xác lợn ra môi trường.
- Ghi chép số lượng, nguyên nhân.

5. QUY TRÌNH VỆ SINH – KHỬ TRÙNG

1

DỌN SẠCH
Loại bỏ phân, rác, chất thải

2

RỬA SẠCH
Rửa bằng nước áp lực cao

3

KHỬ TRÙNG
Phun hóa chất khử trùng

4

ĐỂ KHÔ
Để chuồng khô thoáng

5

THẢ LỢN
Chỉ thả lợn khi chuồng đảm bảo an toàn

6. QUẢN LÝ CHẤT THẢI

PHÂN LỢN

- Thu gom hàng ngày
- Chuyển xuống hầm biogas hoặc ủ compost
- Giám mùi hôi, hạn chế mầm bệnh

NƯỚC THẢI

- Dẫn về hầm biogas
- Xử lý qua bể lắng – bể lọc
- Đạt quy chuẩn trước khi thải ra môi trường

7. GIÁM SÁT – GHI CHÉP – ĐÁNH GIÁ

- Theo dõi sức khỏe đàn lợn hàng ngày
- Ghi chép: nhập – xuất – tiêm phòng – điều trị
- Đánh giá, rút kinh nghiệm – cải tiến liên tục

GHI NHỚ VÀ THỰC HIỆN

- ✓ Thực hiện đầy đủ các biện pháp ATSH
- ✓ Kiên trì – kỷ luật – không chủ quan
- ✓ Đầu tư hôm nay – hiệu quả ngày mai

**AN TOÀN SINH HỌC TỐT
ĐÀN LỢN KHỎE MẠNH – TRẠI PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG!**

LƯU Ý QUAN TRỌNG

Vệ sinh, khử trùng định kỳ 1–2 lần/tuần

Sau mỗi lứa nuôi phải vệ sinh, để trống chuồng tối thiểu 5–7 ngày

Sử dụng hóa chất đúng liều lượng, đúng cách và luân phiên

Đào tạo nhân viên và tuân thủ quy trình

Không chủ quan – phòng bệnh hơn chữa bệnh

“

Người chăn nuôi giỏi
không phải là người
chữa bệnh giỏi.

Mà là người **KHÔNG
ĐỂ BỆNH XẢY RA.**

An toàn sinh học chính là vắc xin
đầu tiên và quan trọng nhất.

An toàn sinh học không phải là một chiến dịch...

...đó là một thói quen hàng ngày. Sự chênh lệch năng suất không tự nhiên sinh ra, nó được quyết định bởi sự kỷ luật trong từng chi tiết nhỏ nhất.

Hãy bắt đầu áp dụng ngay hôm nay để biến trang trại của bạn thành một hệ sinh thái bất khả xâm phạm.